

منظر پوزیتیویستی مستشرقان

عامل تحلیل‌های اشتباه آنان از اسلام

حسین عبدالمحمدی، مدیر گروه تاریخ اسلام جامعهالمصطفی درباره دیدگاه مستشرقان گفت: «عمده دیدگاه مستشرقان درباره پیامبر (ص) نشأت گرفته از دیدگاه مادی و لیبرالیستی این محققان است و جنگ‌های پیامبر (ص) را هم با همین نگاه تبیین و تفسیر و تحقیق کرده‌اند.» وی افزود: «بیشتر سخن مستشرقان این است که پیامبر(ص) برای اشباع روحیه جنگ‌طلبی تازه مسلمانان، تأمین معیشت و تسویه‌حساب با مخالفان دست به جنگ‌های متعدد در طول مدت بعد از بعثت زده است که البته ما با دلایل متقنی آن را رد می‌کنیم- عضو هیات‌علمی جامعه المصطفی(ص) با بیان اینکه لب مطلب دیگر آنان این است که «اسلام دینی است که گسترش خود را مذبون خوشونت است» تصریح کرد: «برخی از مستشرقان البته منصف هستند و براساس متون تاریخی به تحلیل این بحث پرداخته و قضاوت موقولانه‌ای نداشته‌اند اما بخش زیادی از آنان در زمره افراد گروه نخست هستند.» عبدالمحمدی با اشاره به مقاله خود در ارتباط با نقد دیدگاه مستشرقان درباره جنگ‌های پیامبر اعظم به رویکرد قرآنی اظهار کرد: «در این مقاله با رویکرد درون دینی به نقد این افکار پرداخته‌ام. جنگ و جهاد در اسلام مانند آموزه‌های تحریف نشده سایر ادیان، برنامه‌ای دفاعی است و به همین دلیل جذب نیرو و تجهیز دفاعی را قرائن به جنبه بازدارندگی مقصور و محدود کرده است.»

خبر

منابع علم اصول در آستانه نشر

شبهستان: «پروژه منابع علم اصول با بحث از بهره گیری از این علم در مسیر استدلال به همت پژوهشگاه علوم

و فرهنگ اسلامی منتشر می شود. براساس این گزارش محمدعلی خادمی کوشا، مدیرگروه دانش‌های وابسته به فقه از اربال پروژه منابع علم اصول به‌نشر پژوهشگاه‌برای انتشار خبر داد. وی با اعلام این خبر بیان کرد: «این پروژه توسط سیف‌الله صرامی، رئیس پژوهشکده انجام شده است.» عضو هیات علمی پژوهشگاه در توضیح این پروژه عنوان کرد: «منابع وادله علم اصول راجع به مسائلی بحث می کند که نسبت به علم اصول جنبه پیشینی دارد و علم اصول برای استدلال های خود از آنها بهره می گیرد.» وی یادآور شد: «یعنی برای مثال مطالبی که در علم کلام آمده به علم اصول از آن استفاده می شود، بنابراین گفته می شود کلام منبع علم اصول است. یا در مورد خبر واحد که در فقه جزء ادله است و در اصول بحث می شود که آیا این دلیل کفایت می کند یا نه.»

کیوسک

انتشار «کتاب بهارستان» و «گنجینه اسناد»

شماره سیزدهم «کتاب بهارستان» ماهنامه داخلی روابط عمومی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی منتشر شد. همچنین فصلنامه علمی- پژوهشی «گنجینه اسناد» به شماره ۹۴ رسید. «کتاب بهارستان» موفق به دریافت امتیاز از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شده و از این پس در قامت نشریه‌ای رسمی فعالیت خواهد کرد. همچنین نود و چهارمین شماره فصلنامه علمی - پژوهشی «گنجینه اسناد» زیر نظر سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد. در شماره ۹۴ فصل تابستان ۱۳۹۳ نشریه علمی-پژوهشی «گنجینه اسناد» هفت عنوان مقاله فارسی به همراه چکیده مقالات به زبان انگلیسی منتشر شده است.

اندیشه

شوینهاور خوانی را چگونه شروع کنیم؟

شوینهاور از آلمان تا ایران

۱۵۴ سال از مرگ فیلسوف تلخ اندیش گذشت

شوینهاور جوان میان تجارت و دادوستد بزرگ شد، گرچه تجارت را رها کرد اما اثرات این سبک زندگی بر وی باقی ماند و او را به فردی نسبتاً خشن و واقع‌بین تبدیل کرد که به احوال دنیا و مردم توجه نشان می‌داد. همین ویژگی او را در در نهایت به یک ده رفت و مشغول تدوین رساله اجتهادیه خود در فلسفه شد. این رساله به نام «چهار اصل دلیل کافی» معروف شد.

■ شاهکار شوینهاور

پس از اتمام این رساله شوینهاور تمام تلاش و وقت خود را صرف تدوین شاهکار خود «جهان همچون اراده و تصور» کرد. او معتقد بود این کتاب یک دیگ در حال جوش مملو از افکار و عقاید کهن نیست، بلکه بنایی عالی است که از فکری بدیع و نو ترکیب شده است. چند سال بعد از نگارش این کتاب شوینهاور مدعی شد که تمام مسائل فلسفی را حل کرده است. اما کتاب معروف وی در آن دوره توجهی را جلب نکرد شاید به این خاطر که مردم به قدری بدبخت و سرگرم مشکلات‌شان بودند که وقتی برای خواندن کتابی درباره بدبختی‌های خودشان نداشتند. تقریباً می‌توان ادعا کرد که شوینهاور تمام عقاید و آرای خود را در این کتاب گنجانیده است و می‌توان کتاب‌های بعدی وی را شرحی از این کتاب دانست. بعد از این اثر وی کتابی با عنوان «رسالات» را نوشت. او در عزلت به تحقیق روزگار می‌پرداخت تا اینکه به آرزوی خود رسید و موفق شد در یکی از دانشگاه‌های بزرگ آلمان فلسفه خود را تدریس کند.

■ هگل وشوینهاور

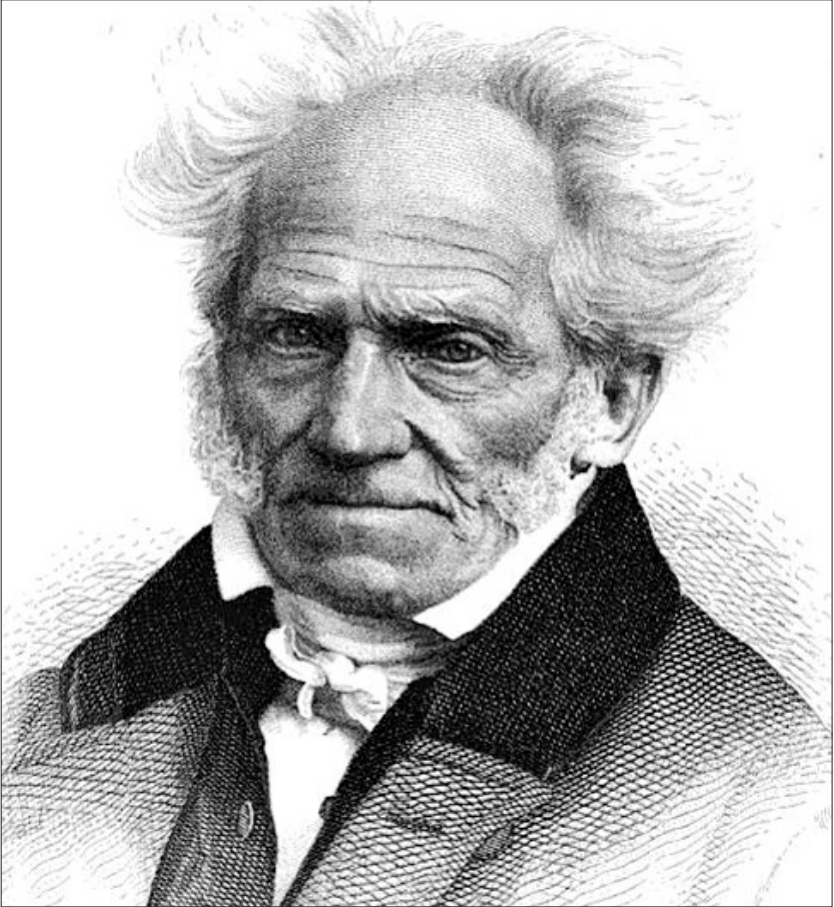
شوینهاور فیلسوفی بود که به خاطر بی‌اعتمادی به متافیزیک، در دوره‌ای در وطن خودش مورد بی‌اعتنایی قرار گرفت. کلاس‌های درس وی مورد استقبال قرار نگرفت اما هگل که همزمان با او در همان دانشگاه تدریس می‌کرد با استقبال بیشتری روبه‌رو بود. شوینهاور در نهایت از دانشگاه استعفا می‌دهد و برای انتقام هجونامه‌های تلخی ضد هگل می‌نویسد.

■ نیچه وشوینهاور

مدت‌ها دانشگاه‌ها از او آوارش بی‌خبر بودند. نیچه می‌گوید «هیچ چیز علمی آسمان را مانند عدم‌شباهتی که میان شوینهاور و آنان بود، رنج

آیا می‌توان گفت داعش پیشامدرن است؟ به جای آنکه داعش را نمونه‌ای از مقاومت تمام‌عیار در مقابل مدرن‌شدن تلقی کنیم، باید آن را نمونه‌ای از مدرن‌سازی مجعولی بدانیم که در مجموعه‌ای از مدرن‌سازی‌های محافظه‌کارانه‌ای قرار می‌گیرد که با احیای دوره میچی در ژاپن قرن نوزدهم آغاز شد. عکس مشهور ابوبکر بغدادی، رهبر داعش، با ساعت سوئیسی اعلایی که در دست دارد، معنایی کنایی دارد: داعش گرچه در تبلیغات و معامله‌های مالی‌اش سازمان‌یافته عمل می‌کند، اما ابزارهای فوق‌مدرن را برای توسعه و تحمیل بینش سیاسی ایدئولوژیکی به کار می‌بندد که نه از سر محافظه‌کاری بلکه از سر استیصال، به محدودیت‌های سلسله‌مراتبی ثابتی منتهی می‌شود. با این همه نباید فراموش کرد حتی تصویب تمدن داعش به‌عنوان یک سازمان بنیادگرای ضابطه‌مند و واجد دیسیپلین سفت‌وسخت نیز خالی از ابهام نیست. آیا سرکوبگری مذهبی داعش توسط نحوه عملکرد واحدهای محلی نظامی‌اش تقویت می‌شود؟ در حالی که ایدئولوژی رسمی داعش با تساهل غربی مزیندی دارد، فعالیت روزانه گروهک‌های داعش شامل ولنگاری‌ها و لذت‌جویی‌های جمعی تمام‌عیار و خارج از قاعده، نظیر سرفت و تجاوز گروهی و شکنجه و قتل است. با نگاهی دقیق‌تر، آمادگی مشهود در داعش برای قمار هستی‌اش سوال‌برانگیز می‌شود. مدت‌ها پیش، فردریش نیچه تشخیص داد چگونه تمدن غربی به

یکشنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۳ □ شماره ۱۴۸۰

خود را تحت عنوان ملحقیات و متممات انتشار داد که مجموعه حاضر قسمت‌هایی از ملحقیات و متممات اوست. در این کتاب شوینهاور در توضیح و تأیید افکار خود در مورد حکمت عملی و دست‌یابی به سعادت، بعضی از سخنان خردمندان جهان از جمله هومر، ارسطو، فوکو، ولتر، گوته و سعدی استفاده می‌کند. این کتاب ترجمه روان و ساده‌ای دارد.

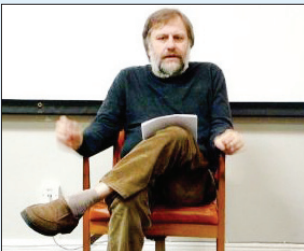
■ ترجمه یک جهان شوینهاوری سال ۱۳۸۸، رضا ولی‌یاری دست روی مهم‌ترین شوینهاور او یعنی «جهان همچون اراده و تصور» می‌گذارد و آن را ترجمه می‌کند. کتاب «جهان همچو اراده و تصور» از چهار بخش تشکیل شده و دارای نظامی سیستماتیک است. عناوین بخش‌های این اثر عبارتند از: تصور، اراده، هنر و اخلاق. بخش سوم اثر با نگاهی به بخش تصور و بخش چهارم با نگاهی به دفتر دوم نوشته شده است. «جهان همچو اراده و تصور» کتاب حجمی است که در دو جلد منتشر شده اما مترجم کتاب را در یک جلد بزرگ ارائه می‌دهد که استفاده از آن را برای خواننده سخت می‌کند. ترجمه این اثر مهم ساده و روان است و نشان از این دارد که تجربه مترجمش در معادل‌سازی‌های اصطلاحات فلسفه شوینهاور به وی کمک شایانی کرده است.

■ آخرین آثار شوینهاور در ایران کتاب «ریشه چهارگان اصل دلیل کافی» رساله دکترای آرتور شوینهاور است که در سال ۱۸۱۳ میلادی آن را نگاشته و درباره مبنای فلسفه است. رضا ولی‌یاری این اثر مهم را هم ترجمه و در سال ۱۳۹۲ منتشر کرد. در این سال ما شاهد ترجمه‌های دیگر از این مترجم در حوزه فلسفه شوینهاور هستیم مثل کتاب «در باب طبیعت انسان» و «فلسفه شوینهاور» از برابان مگی. اسال نیز این مترجمه کتاب «شوینهاور» از شارح معروف وی پاتریک گاردینر را وارد بازار کتاب کرد.

کتاب «شوینهاور» شناخته‌شده‌ترین و تأثیرگذارترین کتاب گاردینر است. شوینهاور فیلسوفی بوده که به‌خاطر بی‌اعتمادی به‌متافیزیک او در دوره‌ای در وطن خودش مورد بی‌اعتنایی بوده است اما با انتشار کتاب شوینهاور «در باب گاردینر هشت سال بعد از مرگ شوینهاور، اعتبار و اهمیت این فیلسوف به خوبی به هموطنان و دیگر فلاسفه یادآوری شد. از سوی دیگر این کتاب اشاره مهمی به تأثیر گرفتن فیلسوف ستایش شده و پرتفرداری چون ویتگنشتاین از شوینهاور دارد که اهمیت فلسفه وی را نشان می‌دهد.

■ محمدمبشری: مترجم مجموعه مقالات شوینهاور کتاب «در باب حکمت زندگی» با ترجمه محمد مبشری سال ۱۳۸۸ منتشر شد. شوینهاور در سال ۱۸۵۱ مجموعه‌ای از دیدگاه‌های فلسفی

زندگی گناه‌آلود ناباوران می‌زنند، به آن توجه نشان می‌دهند و با آن تحریک می‌شوند. کاملاً محسوس است که در مبارزه‌شان با دیگری گناهکار، و سوسه‌های خودش را به پیکار طلبیده‌اند. به همین دلیل است که شبه‌بنیادگرایان داعش را باید مایه سرافکنندگی بنیادگرایی حقیقی دانست. اینجاست که تشخیص بیست هم برای توصیف وضعیت کنونی راه به جایی نمی‌برد: «راسخ بودن گروهی از اوباش در اشتیاق‌شان، نشان از فقدان ایمان واقعی دارد. بنیادگرایان تروریست هم در درون خود تهی از ایمان‌اند و طغیان خشونت‌بارشان بر همین معنی گواهی می‌دهد.» خشونت بنیادگرایانه نه ناشی از ایمان تروریست‌ها به برتری‌شان و نه در جهت حفاظت از هویت مذهبی- فرهنگی‌شان در مقابل شبخپون تمدن مصرف‌کرای جهانی است. مشکل بنیادگرایان تروریست در این نیست که ما آنها را پست‌تر از خود می‌پنداریم، بلکه آنها خود در خلوت‌شان به فرومایگی خویش اعتقاد دارند. به همین خاطر است که لحن سیاسی ترجم‌آمیز و همراه با استغفای ما در اذعان به اینکه برتری‌ای در خود نمی‌بینیم، بدتر خشم‌شان را برمی‌انگیزد و کینه‌شان را انباشته می‌کند. مشکل از تفاوت فرهنگی نیست، بلکه برعکس، مساله این است که آنها به ما علاقه دارند و در خلوت، معیارهای ما را پذیرفته‌اند و بر همان اساس خود را می‌سنجند. به‌طور تناقض‌آلودی، آنچه بنیادگرایان داعش و خیرخواهی به او متذکر می‌شود که جست‌وجویش برای سعادت نقض غرض است. برخلاف یک بنیادگرای واقعی، شبه‌بنیادگرایان تروریست عمیقاً از

نام «رجعت دوباره» گویی همین وضعیت اسفناک امروزین ما را توصیف می‌کند: «علی‌مردمان بین که غاری‌اند از هر باوری و سفلگان نگر که راسخ‌اند در اشتیاق‌شان.» این توصیف بی‌نظیری از گسست میان لیبرال‌های بی‌رقم و بنیادگرایان پرشور است؛ و علی‌مردمائی که دیگر قادر نیستند به‌طور کامل دل به آرمانی ببندند، در حالی که «سفلگان» دلباخته تعصب‌نژادپرستانه، متشرعانه و جنسیت‌گرایانه‌شان شده‌اند. اما آیا تروریست‌های بنیادگرا به معنای کلمه بنیادگرا هستند؟ آیا واقعاً ایمان دارند؟ آنچه کم دارند، خصلتی است که میان تمامی بنیادگرایان راستین، از بوداییان تبت گرفته تا آمیش‌های آمریکا، مشترک است: خالی‌بودن از کین‌توزی و حسادت؛ به عبارتی دیگر بی تفاوتی نسبت به شیوه‌زندگی بی‌ایمانان. اگر این به‌اصلاح بنیادگرایان واقعاً باور دارند که راه رسیدن به حقیقت را یافته‌اند، چرا از بی‌ایمانان می‌هراسند؟ چرا به آنها حسادت می‌کنند؟ اگر یک بودایی با یک هندوی غربی مواجه شود، تقبیح‌اش نمی‌کند. صرفاً از روی خیرخواهی به او متذکر می‌شود که جست‌وجویش برای سعادت نقض غرض است. برخلاف یک بنیادگرای واقعی، شبه‌بنیادگرایان تروریست عمیقاً از

منبع: ترجمان

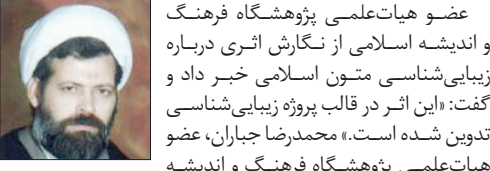
نقد

«رساله‌های شعری فیلسوفان مسلمان» منتشر شد

ایبنا: کتاب «رساله‌های شعری فیلسوفان مسلمان» با ترجمه، شرح و تعلیقات سیدمهدی زرقانی و محمدحسن حسن‌زاده‌نیری منتشر شد. سیدمهدی زرقانی درباره این کتاب گفت: کتاب «رساله‌های شعری فیلسوفان مسلمان» شامل ترجمه، شرح و تعلیقات بر رساله‌های شعر فارابی، ابن‌سینا، ابوالبرکات بغدادی، ابن‌رشدو خواجه‌نصیر است. این رساله‌ها در واقع ترجمه، شرح و تعلیقاتی است که فیلسوفان مسلمان به‌زبان عربی بر رساله «poetic» ارسطو نوشته‌اند و اکنون نیز کسی به ترجمه فارسی آنها اقدام نکرده‌بود. وی افزود: در کتاب قبلی ام‌با‌عنوان «بوطیقای کلاسیک» به بررسی نظریه‌های شعری فیلسوفان مسلمان پرداخته‌ام. در مقدمه کتاب مذکور نیز دلایل عدم ترجمه رساله‌های شعری فلاسفه مسلمان به فارسی را بیان کردم. اینجا به‌ذکر این نکته‌بسنده می‌کنم که ترجمه و شرح این رساله‌ها به شکل‌گیری دانش بومی «نقد ادبی» در ایران کمک بسیاری می‌کند و موضوعات مغفول مانده‌ای درباره نظریه شعری کلاسیک را وارد گفتمان ادبی کشور می‌کند. «رساله‌های شعری فیلسوفان مسلمان» ترجمه، مقدمه، تعلیقات و تنظیم فهرست‌ها از سیدمهدی زرقانی و محمدحسن حسن‌زاده‌نیری با شمارگان هزار و ۱۰۰ نسخه ۳۰۹ صفحه و بهای ۲۵ هزار تومان از سوی انتشارات سخن راهی کتابفروشی‌ها شده است.

پروژه

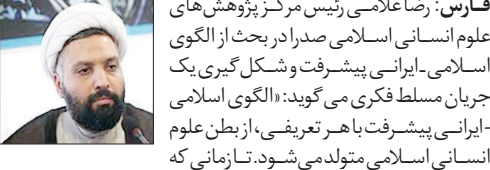
«زیبایی‌شناسی متون اسلامی» کلیدخورد

عضو هیات‌علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی از نگارش اثری درباره زیبایی‌شناسی متون اسلامی خبر داد و گفت: «این اثر در قالب پروژه زیبایی‌شناسی تدوین شده است.» محمدرضا جباران، عضو هیات‌علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ضمن بیان این مطلب، عنوان کرد: «یک دهه پیش به ذهنم رسید که پروژه زیبایی در متون اسلامی را در قالب یک مجموعه چهار یا پنج جلدی منتشر کنم.» وی در ادامه گفت: «در این مجموعه تصمیم داشتم هر جا که در متون اسلامی اشاره به زیبایی شده بود را مدنظر قرار دهم و هدف هم این بود که اثری را دستمایه کسانی قرار دهم که در حوزه زیبایی‌شناسی و حتی فلسفه هنر کار می‌کنند تا در این حوزه محتاج دیگر جوامع نباشیم و خودمان سرمایه‌های فکری داشته باشیم.»

دیدگاه

علمداران پیشرفت اسلامی نباید فلسفه ستیز باشند

فارس: رضا غلامی رئیس مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرادر بحث از الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت و شکل‌گیری یک جریان مسلط فکری می‌گوید: «الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت با هر تعریفی، از بطن علوم انسانی اسلامی متولد می‌شود. تا زمانی که نتوانیم علوم انسانی را با تعریف صحیحی که از تحول وجود دارد، متحول کنیم، صحبت کردن از الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت منطقی نیست. من قبلاً به‌صراحت گفته‌ام که علوم انسانی فعلی، حکم دفترچه راهنمای غرب برای توسعه دارد و ما با دفترچه راهنمای غربی نمی‌توانیم به پیشرفت مورد نظر اسلام دست پیدا کنیم.» وی می‌افزاید: «در مسیر رسیدن به الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت، این عقل فلسفی است که نقش اول را برعهده دارد؛ چه در فهم لایه‌های عمیق دین، چه در استنباطات تازه‌واخذ پاسخ برای سوالات جدید از متون درجه یک اسلامی و چه در نظام‌سازی و طراحی دستگاه فکری. امروز مهم‌ترین وظیفه نخبگان ما زنده‌نگهداشتن اندیشه‌مترقی الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت است. امروز عده‌ای تربیون‌های متعددی هم برای تحقیر فرهنگ اسلامی- ایرانی وهم تجلیل از غربی‌شدن و تقبیح استقلال پیدا کرده‌اند و درباره سخنان تاریخ‌مصرف گذشته خود را تکرار می‌کنند.» مشروح این گفت‌وگو در شماره ۱۰ تابستان ۹۳ نشریه علوم انسانی اسلامی (صدرا) منتشر شده است.

پیشخوان

«**تاریخ‌نامه» منتشر شد**

شماره اول دوفصلنامه علمی تخصصی تاریخ‌نامه با محوریت تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران منتشر شد. شماره اول این دوفصلنامه که تاریخ بهار و تابستان ۱۳۹۳ را بر خود دارد با قیمت ۱۰۰۰ تومان برای ارتقای سطح علمی در حوزه تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به زبور طبع آراسته شده است. مدیرمسئول، سردبیر و معاون سردبیر این نشریه تاریخی، محتئبی سلطانی احمدی، رحیم نیکبخت و محمدعلی منفرد هستند و اساتید، پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزه مطالعات تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در هیات تحریریه و گروه نویسندگان این دوفصلنامه حضور دارند. در شماره نخست دوفصلنامه تاریخ‌نامه مقالاتی چون آیین فتوت در سده نهم هجری: بررسی مودی کتاب فتوت‌نامه سلطانی از مصطفی گوهری، امور خیر در نیشابور در سده‌های ۳ تا ۶ قمری و اثر آن بر وضع علمی و معیشتی اهل علم و صوفیان از حمید ثنائی، بررسی برخی از منابع تاریخی عراق در دوره دوم حاکمیت عثمانی از مهدی جمالی‌فر، تحولات جامعه اسماعیلی مصر در دوره انحطاط دولت فاطمی از مهدی عبادی و زینب فضلی، دانشگاه پورادشیر: جستاری درباره دارالعلم بغداد و بنیانگذار آن (دکتر مهدی مجتهدی)، دیوانسالاری حکومت قطب‌شاهیان از محمود صادقی علوی، شاه اسماعیل‌نامه: منظومه‌ای حماسی- شیعیه از مکتب اردبیل در سده دهم هجری از محمد طاهری خسروشاهی، منتشر شده است.

آگهی مناقصه عمومی

نوبت دوم

شهرداری شهرقدس در نظر دارد نسبت به تعمیر و بازسازی موتورخانه استخر مروارید با برآورد اولیه ۰/۰۰۰/۰۰۰/۱۲ ریال از طریق مناقصه عمومی و عقد پیمان با پیمانکار حائز صلاحیت (دارای پروانه بهره‌برداری مرتبط با موضوع مناقصه) اقدام نماید. شرکت‌های متقاضی می‌توانند ظرف مدت ۱۰ روز کاری از تاریخ چاپ نوبت دوم آگهی که به فاصله یک هفته از نوبت اول چاپ خواهد شد با مراجعه به امور قرارداد‌های شهرداری واقع در شهرقدس، بلوار ۴۵ متری انقلاب اسلامی، ساختمان مرکزی شهرداری قدس، طبقه سوم نسبت به دریافت و تحویل اسناد مناقصه اقدام نمایند.

خرید اسناد مناقصه به مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۳۰ ریال قابل واریز به حساب ۲۷۳۴۵-۷۸۶۰-۷۰ بانک شهر شعبه شهرقدس

سپرده شرکت در مناقصه معادل ۵٪ برآورد اولیه می‌باشد.

سپرده نفرات اول تا سوم تا زمان انعقاد قرارداد مسترد نمی‌گردد.

شهرداری در رد یا قبول پیشنهاده‌ها مختار است.

هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه است.

روابط عمومی شهرداری شهرقدس